

**LOVARDA – ÉLMÉNYPARK
MŰLEÍRÁS**

**NAGYFELSZÍNI VÍZTISZTÍTÓ MŰ HASZNOSÍTÁSA
VÁROSÉPÍTÉSZETI ÖTLETPÁLYÁZAT**

É P Í T É S Z E T I L E Í R Á S

Koncepció: funkcióváltás minimális ráfordítással

Ha beruházói szemmel nézzük a Nagyfelszíni Vízisztító mű építményeit, jelenleg szinte egyetlen hasznosítható tulajdonságuk a nagy térlefedésekben rejlik. Meglátásunk szerint az egyébként is elhanyagolt épületállomány eredetétől eltérő funkciójú üzemeltetése csak akkor képzelhető el, ha a funkcióváltás az állagmegóváson túl nem igényel lényeges műszaki – gépészeti fejlesztést. Már az épületek hőszigetelése önmagában is nehéz feladat elé állítaná a tervezőt, hiszen az épületek eredeti anyagainak (tégla, beton, üvegtégla) felületi megjelenése változna, ezzel a műemléki jelleg sérülne, nem beszélve a hatalmas költségekről. Javaslatunkban ezért olyan megoldást kerestünk, amely az építészeti örökség megőrzése mellett az épületállományt a lehető legkisebb átalakítással és anyagi ráfordítással is jól hasznosítja, műemléki értékeit kiemeli, kulturális vonzerőt jelent.

Tervünkben nem teszünk javaslatot új épületek létesítésére, inkább a meglévőkből gazdálkodunk. Amennyiben a vállalkozás beindul és eredményesen működik, természetesen új házak megvalósítása is elképzelhető a helyszínen.

Miért nem aquapark?

Kézenfekvő és szép megoldásnak tűnik a Vízisztító mű átalakítása aquaparkká, ez a javaslat mégis életszerűtlen:

- az autópályához vezető út másik oldalán, mindössze 1000 méterre már létesítettek egyet Aquaworld néven
- az aquaparkok a meglévő térlefedéseknél jóval nagyobbakat alkalmaznak
- a műszaki átalakítás olyan bonyolult és költséges lenne, hogy egyszerűbb egy új komplexum felépítése

A lovardák létesítéséről

A lovardák akkor üzemelnek gazdaságosan, ha a bérlők időjárástól és évszakoktól függetlenül is tudják használni. Mivel lovagolni sem sárban, sem fagyban nem tanácsos, ezért fedett (lovas zsargonban fedeles) csarnokok nélkül a vállalkozás nem lehet nyereséges.

Az istállóra vonatkozó legfontosabb követelmények a jó szellőzés és a lovak jó közérzetét biztosító, szobányi, boxos elrendezés. Hőszigetelés nem szükséges.

A telepítésnél az ideális megoldás, ha a lovagláshoz kapcsolódó helyszínek (öltöző – istálló – lovaglópályák), valamint a lovak tartásához szükséges egyéb-létesítmények (kifutó, karám, legelő) a tevékenységi körhöz sorban kapcsolódnak.

Városokban nem jellemző lovardák létesítése, pedig igény van rá. Ezt jól mutatta az a civil akció, amellyel pár éve megakadályozták a Pasaréti lovarda megszüntetését. A nagy helyigény miatt a város magjában nincs lehetőség új lovardák létesítésére, de külvárosi helyszín is alkalmas, ha nagy és jól megközelíthető, a városi környezettől mégis elkülönülő, természeti zárvány.

Új rendeltetés: Lovarda – élménypark

A vízmű épületei kisebb átalakításokkal kifejezetten alkalmasak egy nagyszabású, lovarda – élménypark számára. Adottak a tágas, fedett terek, a kies környezet, a jó megközelíthetőség.

A lovardák szolgáltatásai:

- bértartás
- lovasoktatás
- terápiás lovaglás
- lovastáborok
- lovas versenyek
- lovas bemutatók
- tereplovaglás
- belovaglás
- rendezvényszervezés

Átalakítások

Általánosságban két szintet jelölünk ki, amelyektől eltérő szinteket a jelenlegi épületekben elbontunk, illetve betemetünk vagy elfedünk:

- az egyik a terepszint. A lovak jellemzően ezen a szinten mozognak kényelmesen, az épületbelsőben is ezen a szinten lesznek a pályák illetve az istálló. A bejáratokat a ló és lovas együttes magasságának űrméretére szabjuk.
- a másik a galéraszint. Ez nagyjából az időjárástól védett hidak szintje, a gyalogos forgalom általános síkja. Itt alakítjuk ki a nézőtereket, büfét, vizesblokkokat is.

Ennek megfelelően elbontjuk a szűrők haránt irányú falait, valamint a fenti koncepcióba eső közbenső födémeket. Feltöltjük a derítők terepszint alatti részeit.

Lakótelepből apartmanházak

A lovardákhoz gyakran kapcsolódik rekreációs jellegű, egyéb wellness szolgáltatásokkal is kiegészített szálló. Felvetésünkben a meglévő lakótelepből kis ráfordítással apartmanházakat hozunk létre. Ez a funkció helyet ad nyári táboroknak, csapatépítő tréningnek, illetve egyéb turisztikai eseményeknek.

Telepítés

- a szimmetriatengelyben található központi épület magában foglalja az irodákat, öltözőket, szolgálati lakásokat
- a közlekedő hidak hasonló funkcióval maradnak meg az időjárástól védett, gyalogos közlekedés részére
- az északi, középfolyosós szűrőházat átalakítjuk boxos elrendezésű istállókká
- a déli, oldalfolyosós szűrőház egy-egy szárnyába standard méretű, azaz 20x40 méteres, díjugratásra és díjlovaglásra, hátslóvizsgákra, akadályhajításra alkalmas pályát telepítünk
- a folyosó tengelyében nézőteret alakítunk ki
- a 7 darab, kupolával fedett derítőmedencét változatos funkciókkal töltjük meg:

futószárazó körök

A futószárazás elsősorban a fiatal ló és a kezdő lovasok betanításához szükséges módszer.

voltizsáló kör

A lovakon végzett, speciális tornagyakorlatokhoz szükséges pálya.

terápiás lovaglópálya

Fogyatékos és sérült gyermekek számára népszerű foglalkozás.

lóúsztató medence

Egészséges és sérült lovak számára pihentető különleges létesítmény. Magyarországon nem elterjedt, de az eredetileg is vizes medenceként használt derítőekben kis ráfordítással is meg lehet valósítani.

jártatógép

A bértartott lovak állandó mozgását elősegítő berendezés

M Ű E M L É K I M U N K A R É S Z

Funkcióváltással és átalakítással megtartott, védelemre javasolt épületek:

- központi irodaépület
- északi és déli derítők
- északi és déli szűrőház
- szociális épület, gyorsító gépház és műhely, szénportároló, jégfogó dobszűrő és vegyszer gépház, mechanikai tisztító
- ebédlő
- régi TMK
- kazánház
- gázfogadó
- lakótelep

Elbontásra javasoljuk:

- kompresszorház
- 10kV és 0,4kV trafóházak
- portaépület, volt telefonközpont
- vegyszerraktár épülete
- régi aluszulfát tároló
- új aluszulfát tároló
- klór lefejtő és adagoló
- klórtároló

Amennyiben a listában szereplő valamelyik épület műszaki szempontból szükséges, megtartható.

S Z A B A D T É R É P Í T É S Z E T I M U N K A R É S Z

A lovardák tájépítészetileg alapvetően nem tesznek lehetővé jelentős terepmozgatást. A lovak leginkább a sík terepet kedvelik. A légmozgás szempontjából például még a töltésekkel körülzárt terület is előnytelen, mert a hideg levegő megreked.

Sövények

A különböző funkciójú, nagy kiterjedésű terek elhatárolására a kerítés mellett a sövény is jó eszköz. Sűrűn növő, nyírt sövényt alkalmazunk.

Mesterséges akadályok

Néhány akadály elhelyezése az egyik pályán hasznos a lovak izomzatának fejlesztéséhez.

- földhányás
- benk
- vizes akadály
- különböző szélességű, nyitott és fedett árkok
- hullámpálya (mélybeugrások, felugrások)
- Pullvermann-árok

Tereplovaglás

A telken meglévő erdős rész kiválóan alkalmas tereplovaglásra. Az erdőben a természetes jelleg megőrzésével alakítunk ki útvonalakat. A természetes akadályok (kidőlt fatörzsek, ugratók) részben megmaradhatnak, illetve mesterségesen is telepíthetők.

Legelő

Az elbontott házak helyén, földcsere után füvesítünk. Az így keletkező mezőn legelőt, illetve kifutót alakítunk ki.

K Ö Z L E K E D É S

A parkolókat a 2-es út mentén alakítottuk ki. Minden második autó mellé fát ültetünk, ezzel megoldjuk az autók árnyékolását és az út vizuális takarását, amely a lovak nyugalmához elengedhetetlen. A fő parkoló 160 autó elhelyezésére elegendő, további parkolók létesíthetők a személyzetnek már a lovardán belül.

Az összes épület megközelítését biztosítottuk, 6 m szélességű, szilárd útburkolattal. Az utak nagyjából megegyeznek a meglévő utak nyomvonalával.

Az alapvető gyalogos közlekedés a terepszinten zajlik. Az emeleten kialakítottunk egy másodlagos, időjárástól védett közlekedő szintet. Ezen a szinten található a belső nézőterek, pihenő és fogyasztóterek, szerviz útvonalak.

